

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 379/09-126

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 19. októbra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti R., a. s., právne zastúpenej advokátom JUDr. J. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Sžz 1/2008 nezákonne získanými dôkazmi, nevykonaním navrhnutých dôkazov, ústnym zdôvodnením nevykonania navrhnutých dôkazov a rozdielom medzi ústnym a písomným zdôvodnením nevykonania navrhnutých dôkazov a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti spoločnosti R., a. s., **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 379/09-21 z 12. novembra 2009 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti R., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. J. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 3 Sžz 1/2008 nezákonne získanými dôkazmi, nevykonaním navrhnutých dôkazov, ústnym zdôvodnením nevykonania navrhnutých dôkazov a rozdielom medzi ústnym a písomným zdôvodnením nevykonania navrhnutých dôkazov.

2. Zo sťažnosti (v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že sťažovateľka 27. júna 2008 podala najvyššiemu súdu žalobu podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd v konaní uskutočnil dve pojednávania, a to 22. februára 2009 a 18. júna 2009. Rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 3 Sžz 1/2008-160 z 18. júna 2009 bola žaloba zamietnutá. Rozsudok bol doručený právnemu zástupcovi sťažovateľky 13. júla 2009.

Podľa tvrdenia sťažovateľky na prvom pojednávaní konanom 22. februára 2009 najvyšší súd naznačil, že sa zaoberá možnosťou odmietnutia žaloby z dôvodu nesplnenia procesných podmienok na podanie žaloby, ale samotné procesné podmienky neskúmal. Tejto činnosti sa venoval až na druhom pojednávaní 18. júna 2009. Skúmanie splnenia procesných podmienok zabralo viac ako polovicu celého času, počas ktorého trvalo druhé pojednávanie. V druhej časti tohto pojednávania sa podľa sťažovateľky najvyšší súd začal odrazu náhliť ukončiť spor v merite veci a svoj neočakávaný postup odôvodnil potrebou „*rýchle skončiť vec*“.

Podstata sporu sa týkala udelenia poverenia na výkon dohľadu, ktoré podľa § 6 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“) môže udeliť výlučne oprávnený vedúci zamestnanec útvaru dohľadu nad finančným trhom, ktorým je v súčasnosti viceguvernér Národnej banky Slovenska (ďalej len „národná banka“) Ing. M. B. (ďalej len „viceguvernér“). Sťažovateľka ako žalobkyňa v konaní predložila najvyššiemu súdu znalecký posudok, ktorým preukazovala, že poverenie nepodpísal, a preto ani neudelil oprávnený viceguvernér, ale neznáma tretia osoba. Znalecký posudok vyhotovila znalkyňa zapísaná v zozname znalcov v Českej republike. Sťažovateľka na prvom pojednávaní navrhla najvyššiemu súdu, aby tento predložený znalecký posudok, ak ho neuzná za znalecký posudok, akceptoval aspoň ako listinný dôkaz, lebo z prejavov najvyššieho súdu bola zrejماً nevoľá s predloženým dôkazom nakladať ako s dôkazom. Sťažovateľka 24. apríla 2009 navrhla najvyššiemu súdu, aby ustanovil znalca. Najvyšší súd sa návrhom nezaoberal až do pojednávania 18. júna 2009, keď návrh odmietol s odôvodnením, že pre účely zabezpečenia rýchlosti konania musí o žalobe rozhodnúť. Najvyšší súd na pojednávaní 18. júna 2009 odmietol návrh sťažovateľky na vypočutie znalkyne z Českej republiky a ňou vyhotovenému posudku nepriznal ani relevanciu listinného dôkazu. Vypočul ako svedkov viceguvernéra a jemu podriadeného pracovníka národnej banky Ing. J. F., ktorých ako svedkov navrhla žalovaná národná banka. Najvyšší súd svedkov nezbavil povinnej mlčanlivosti, ktorú im ukladá zákon. Umožnil právnenému zástupcovi sťažovateľky, aby viceguvernérovi položil iba prvú z pripravených otázok. Druhú otázku predloženú právnym zástupcom sťažovateľky si predseda senátu nechal siahodlho objasňovať. Predseda senátu podľa právneho zástupcu sťažovateľky kládol doplňujúce otázky, ktoré by sa aj medzi džentlmenmi nedali výstižne pomenovať bez použitia prívlastku „*idiotské*“, aby ťahal čas, vytváral svedkovi čo najdlhšiu príležitosť na úvahu, čo odpovie. Po tomto „*extempore*“ viceguvernéra vôbec nepožiadala o odpoveď. V podstate rovnaký postup uplatnil pri výsluchu Ing. F. Už samotný postup, pri ktorom sa súd v prítomnosti svedka „*nechá oboznámiť*“ s otázkou určenou svedkovi, veľakrát vysvetliť a znovu zopakovať, je postupom narúšajúcim uplatnenie práva na spravodlivý proces, lebo porušuje zásadu rovnosti zbraní, vytvára pre svedka časový priestor na

premyslenie aj vymyslenie odpovede. Právny zástupca sťažovateľky v záverečnej reči iba uviedol: „*Ďakujem za spravodlivý proces. Viac k tomuto konaniu nemožno dodať.*“ Právny zástupca sťažovateľky vyjadril ďalej názor, že záverečnú reč s ironickým podtónom najvyšší súd do zápisnice o pojednávaní účelovo upravil tak, že do záznamu sa nedostala druhá veta prednesu, čím sa zmenilo vyznenie prejavu z negatívneho postoja k činnosti súdu za prejav uznania. Ide o názorný príklad manipulácie, ktorú najvyšší súd uplatňoval pri vedení ústneho pojednávania. Sťažovateľka ako dôkaz o tomto svojom tvrdení o porušovaní základného práva na spravodlivý proces postupom najvyššieho súdu navrhuje výpoveď svojich zamestnancov prítomných na celom ústnom pojednávaní, a to JUDr. J. Š. a Mgr. M. H. Ustanovenie § 55 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) takýto postup umožňuje.

Sťažovateľka namieta, že došlo k viacnásobnému porušovaniu jej základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Stalo sa tak procesnými úkonmi najvyššieho súdu, ktoré tento vykonal, ako aj úkonmi, ktoré zanedbal.

Hoci Občiansky súdny poriadok na rozdiel od Trestného poriadku výslovne neustanovil podmienku umožňujúcu použiť v konaní výlučne dôkaz zadovážený zákonom ustanoveným postupom, tento rozdiel v právnej úprave neznamena, že orgán verejnej moci, ktorý vedie konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku, môže rozhodnúť pomocou dôkazu získaného spôsobom odporujúcim zákonu. Súčasťou spravodlivého procesu zaručeného ústavou je jedine taký postup súdu, pri ktorom súd prizná právny význam iba dôkazom získaným v súlade so zákonom. V okolnostiach prípadu jedného z porušení práv sťažovateľky sa najvyšší súd dopustil tak, že ako dôkazný prostriedok využil svedecké výpovede, ktoré nezískal zákonným spôsobom. Najvyšší súd za dôkaz uznal výpovede viceguvernéra a Ing. F., ktorí však majú zákonom ustanovenú povinnosť mlčanlivosti. Najvyšší súd týchto svedkov vypočul bez toho, aby svedkovia boli zákonom ustanoveným postupom oslobodení od povinnej mlčanlivosti. V tejto súvislosti by zdanlivo mohlo byť predmetom sporu, či svedkovia v súvislosti so sporom o pôvodnosť podpisu viceguvernéra vypovedali o otázke podliehajúcej úprave zákona Národnej rady Slovenskej republiky

č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o národnej banke“) alebo či vypovedali o otázke týkajúcej sa výkonu bankového dohľadu podľa zákona o dohľade, avšak z hľadiska označeného základného práva sťažovateľky, ktorého porušenie namieta, ide o potenciálny spor bez právnej relevancie na konanie o sťažnosti, lebo oba pramene práva ustanovili svedkom povinnosť mlčanlivosti. Podľa § 41 prvej, druhej a tretej vety zákona o národnej banke „Členovia bankovej rady a ostatní zamestnanci Národnej banky Slovenska a prizvané osoby sú povinní zachovávať mlčanlivosť v služobných veciach. Táto povinnosť trvá aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu. Z dôvodov verejného záujmu môže zbaviť tejto povinnosti členov bankovej rady banková rada a ostatných zamestnancov Národnej banky Slovenska a prizvané osoby guvernér.“. Podľa § 2 ods. 5 prvej vety zákona o dohľade „Členovia Bankovej rady Národnej banky Slovenska, osoby poverené výkonom dohľadu a ďalší zamestnanci Národnej banky Slovenska sú povinní zachovávať mlčanlivosť o informáciách získaných pri dohľade nad dohliadanými subjektmi, vrátane protokolov o vykonanom dohľade a spisov o konaniach pred Národnou bankou Slovenska; na túto povinnosť mlčanlivosti a zbavenie povinnosti mlčanlivosti sa vzťahujú ustanovenia osobitného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.“. Najvyšší súd v konaní sp. zn. 3 Sžz 1/2008 sa od citovaných ustanovení zákona o národnej banke a zákona o dohľade o povinnej mlčanlivosti zamestnancov národnej banky odchýlil úplne, lebo ich vôbec neuplatnil. Tým poprel účel a význam týchto ustanovení zákona, a tak splnil klasifikačné kritérium arbitrárnosti ustanovené v predchádzajúcej rozhodovacej činnosti ústavného súdu.

Ďalšie porušenie práva sťažovateľka namieta postupom najvyššieho súdu spočívajúcim v odmietnutí vykonania výsluchu svedkov navrhnutých sťažovateľkou, ako aj odmietnutím ďalších dôkazov navrhnutých sťažovateľkou z dôvodu, aby „*súd dodržal rýchlosť konania dôležitú pre zachovanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov*“. Najvyšší súd sa v okolnostiach prípadu nesprával ako nestranný súd. Sťažovateľke nevytvoril rovnocenné príležitosti na uplatnenie práv, ktoré jej priznal právny poriadok. Najvyšší súd sťažovateľku voči protistrane v konaní znevýhodnil. Súd nemôže upustiť od vykonania dôkazov navrhnutých jednou stranou konania v záujme rýchlosti rozhodovania o predloženej spore. Súd má rad prostriedkov na dosiahnutie

včasného a spravodlivého rozhodnutia o merite sporu. Napríklad určuje, či pojednávanie preruší, a na ako dlho ho odročí. V odročení pojednávania sú rezervy rýchlosti konania. Súd, ktorý nevyužije zákonom ustanovené prostriedky na rozhodnutie o merite veci v primeranej lehote, nemôže konanie „urýchliť“ tak, že upustí od toho, aby účastníkom konania umožnil uplatniť a využiť výsady základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Práve to sa stalo v okolnostiach prípadu. Najvyšší súd vykonal pojednávanie 22. februára 2009. Pojednávanie malo značne chaotický priebeh, čo sťažovateľka preukazuje kópiou prepisu zvukového záznamu z tohto pojednávania. Potom 18. júna 2009 vykonal ďalšie pojednávanie, na ktorom siahodlho ustaľoval, či sú splnené procesné podmienky na konanie o predloženej žalobe. Na tomto pojednávaní vykonal aj dubiálne vedený výsluch svedkov národnej banky. Namiesto toho, aby v konaní pokračoval výsluchom svedkov sťažovateľky, odrazu zistil, že od ďalšieho dokazovania musí upustiť, aby neporušil základné právo národnej banky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Najvyšší súd túto okolnosť, ktorú uviedol na druhom pojednávaní, nahradil v písomnom vyhotovení rozsudku dôveryhodne znejúcou argumentáciou, podľa ktorej *„Súd zamietol návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania ustanovením súdneho znalca za účelom preskúmania pravosti podpisu Ing. M. B. ... na poverení zo dňa 14. 3. 2008 a vyžiadaním podpisových vzorov Ing. M. B. evidovaných na NBS, pretože žalobca neuviedol žiadne relevantné tvrdenia, z ktorých by vyplývalo, že pre identifikované subjektívne alebo objektívne prekážky (napr. zahraničná pracovná cesta) Ing. M. B. predmetné poverenie nepodpísal. Z rozhodovacej činnosti je súdu známe, že zisťovanie pravosti podpisu znaleckým skúmaním ručného písma sa vždy uskutočňuje s určitou mierou pravdepodobnosti.“* V skutočnosti najvyšší súd na pojednávaní neuplatnil toto odôvodnenie svojho nezáujmu o sťažovateľkou navrhnuté dôkazy, ale odvolal sa na naliehavosť ukončenia konania kvôli plynutiu času. Práve túto skutočnosť by mali dosvedčiť navrhovaní svedkovia JUDr. Š. a Mgr. H. Logické vysvetlenie tohto rozporu medzi odôvodnením uplatneným najvyšším súdom na pojednávaní a odôvodnením uvedeným v rozsudku je, že najvyšší súd na ústnom pojednávaní uviedol *„prvé, čo mu slina na jazyk priniesla“*, lebo chcel, mal vôľu, rozhodnúť v prospech národnej banky, pričom následne si uvedomil právnu nezmyselnosť svojho vyjadrenia, a tak ho nahradil iným, ktoré je zosúladené tak s platnou právnou úpravou, ako aj s judikatúrou.

Sťažovateľka ďalej tvrdí, že v okolnostiach prípadu najvyšší súd postupoval svojvoľne, keď na pojednávaní uviedol jeden dôvod na nevykonanie navrhnutých dôkazov, avšak do odôvodnenia rozsudku uviedol iný dôvod. Svojvôľa najvyššieho súdu spočíva v tom, že zámenou dôvodov manipuloval s právnou opodstatnenosťou tej časti svojho postupu, ktorým uplatnil zákon. Súd je viazaný vlastným právnym názorom, ktorým odôvodní svoj postup v konaní a bez uplatnenia zákonom priznaných práv účastníkom konania nemôže ľubovoľne a kedykoľvek neskôr nahradiť svoju interpretáciu platnej právnej úpravy inou, napríklad preto, že si dodatočne uvedomil chybu, nepresvedčivosť, nedôveryhodnosť alebo nezákonnosť úvahy, ktorou odôvodnil svoje rozhodnutie. Ak súd nerešpektuje vlastnú viazanosť právnym názorom, ktorý v konaní vyslovil, potom ide nielen o arbitrárne správanie súdu, ale aj o správanie, ktoré závažným spôsobom porušuje základné právo na spravodlivé súdne konanie. Účastník konania môže aj hypoteticky v konaní reagovať uplatnením svojho procesného práva jedine v rozsahu prejavov, ktoré súd urobil výslovne (nahlas). Účastník konania nemá v konaní pred súdom možnosť špekulovať o svojich procesných právach a možnostiach ich uplatnenia podľa toho, ako súd potenciálne môže po skončení konania upraviť svoje názory na interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktoré použil, či ktoré by dokonca mohol použiť. V okolnostiach prípadu najvyšší súd konal arbitrárne, lebo poprel účel právnej ochrany zaručenej účastníkovi konania ustanoveniami čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy. Indície naznačujú, že najvyšší súd sa dopustil svojvôle úmyselne. Každý všeobecný súd pri uplatnení svojej právomoci rozhoduje o rozdielnych hmotných právach, ale vždy podľa toho istého procesného práva. To vylučuje možnosť ospravedlnenia postupu najvyššieho súdu neznalosťou alebo nedostatočnou znalosťou Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 7 ods. 5 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru najvyšším súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžz 1/2008 s tým, aby bol rozsudok z 18. júna 2009 zrušený. Požaduje aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 292,40 €.

3. Z vyjadrenia podpredsedníčky najvyššieho súdu z 27. januára 2010 doručeného ústavnému súdu 8. februára 2010 vyplýva, že navrhuje sťažnosti nevyhovieť a vysloviť, že označené práva sťažovateľky neboli porušené.

Podľa predsedníčky najvyššieho súdu ide o emotívne a sofistickým spôsobom vykonštruovanú sťažnosť, v ktorej sa zmiešavajú fakty s emotívnym hodnotením procesného postupu najvyššieho súdu sťažovateľkou. Keďže sťažovateľka nenašla dostatočný skutkový podklad v zápisnici o pojednávaní, ktorá bola diktovaná priamo na pojednávaní (a proti ktorej pri jej diktovaní nevzniesla námietky na jej doplnenie, pozmenenie alebo opravu), hľadá skutkový podklad pre použité právne konštrukcie v neautorizovanom zvukovom zázname, ktorý si vyhotovila a ktorého pravosť nemôže najvyšší súd potvrdiť.

Skutočnosť, že skúmaniu procesných podmienok venoval najvyšší súd viac času, bola spôsobená tým, že žaloba sťažovateľky sa dá označiť za precedens v oblasti správneho súdnictva. Sťažovateľka označila za nezákonný výkon dohľadu nad finančným trhom národnou bankou na základe skutočnosti, že si v zahraničí nechala vyhotoviť listinný dôkaz označený ako znalecký posudok, ktorým spochybnila pravosť podpisu viceguvernéra oprávneného na vydanie poverenia na vykonanie dohľadu u sťažovateľky. Na základe toho sťažovateľka následne odmietla poskytovať súčinnosť pri výkone bankového dohľadu namieste a fakticky ho zastavila až do právoplatného skončenia súdneho konania, v ktorom sa malo zistiť, či podpis na poverení patrí oprávnenej osobe. Sťažovateľka týmto predložila najvyššiemu súdu teóriu, podľa ktorej poverenie na výkon dohľadu nepodpísal viceguvernér, ale neznáma tretia osoba. Sťažovateľka týmto spochybnila základy fungovania inštitúcie zodpovednej za funkčnosť dohľadu nad finančným trhom. Najvyšší súd hodnotil tento prípad ako precedens, pretože môže mať široký dopad na výkon celej verejnej správy, ktorá realizuje svoje funkcie a právomoc vydávaním písomných poverení a rozhodnutí obsahujúcich podpisy oprávnených osôb, ktoré opatrenia nariadili. Sťažovateľka názorne demonštrovala, ako je možné pomerne jednoduchým spôsobom (na základe „súkromného znaleckého posudku“ vyhotoveného v zahraničí bez súčinnosti a vedomia orgánu verejnej správy o znaleckom skúmaní pravosti podpisu orgánu) spochybniť a zastaviť realizovanie úloh orgánov verejnej správy. Týmto spôsobom možno spochybniť nielen pravosť podpisu viceguvernéra národnej banky, ale aj ministrov

v ktoromkoľvek prípade a fakticky zastaviť a spochybnit' ich procesný postup v akokoľvek závažnej veci až do právoplatného skončenia súdneho konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a vytvorit' tak stav právnej neistoty pri výkone právomoci štátneho orgánu. Je samozrejmé, že v týchto prípadoch je dĺžka súdneho konania na prospech žalobcovi, ktorý má snahu podávať dôkazné návrhy, i keď žiadnym relevantným dôkazom neosvedčil, že došlo k nezákonnému zásahu a že sa nachádza v protiprávnom stave, ktorý má všeobecný súd rozhodnutím vo veci odstrániť. Vzhľadom na precedenčný charakter prípadu najvyšší súd bral do úvahy aj skutočnosť, že z jeho procesného postupu a meritórneho rozhodnutia bude možné aj v budúcnosti vyvodzovať obdobné závery a dovolávať sa tohto postupu v obdobných prípadoch týkajúcich sa aj iných orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd už pred nariadením pojednávania na 18. jún 2009 mal k dispozícii uznesenie Okresnej prokuratúry K. č. k. 1 Pv 748/08-20 z 30. apríla 2009, v odôvodnení ktorého sa konštatuje, že nedošlo k vyhotoveniu nepravého poverenia, ktoré malo vyvolať dojem, že bolo vydané príslušným orgánom predpísaným spôsobom. Je zrejmé, že poverenie národnej banky zo 14. marca 2008 je poverením vydaným v súlade so zákonom. Najvyšší súd napriek tomu v súlade s čl. 152 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy rozhodol, že vykoná dôkazy, ktoré mal na pojednávaní 18. júna 2009 k dispozícii. Sťažovateľku pritom vyzval na pojednávaní konanom 22. februára 2008, aby predložila všetky dôkazné prostriedky, ktoré žiada posúdiť ako spôsobilé na preukázanie tvrdených skutočností. V súvislosti s rozsahom dokazovania v trestnom konaní a správnom súdnictve treba poukázať na to, že rozsah dokazovania v trestnom konaní je širší a podrobnejší. Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je súčasťou správneho súdnictva. Ide o súdny prieskum zákonnosti, v rámci ktorého súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie rozhodnutia (v danom prípade nezákonného zásahu) v zmysle § 250v ods. 8 v spojení s § 250i ods. 1 druhou vetou Občianskeho súdneho poriadku.

Znalecký posudok predložený sťažovateľkou nebolo možné vyhodnotiť ako znalecký posudok, pretože nebol vypracovaný znalcom ustanoveným v súdnom konaní v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd ho preto hodnotil ako listinný dôkaz. Závažnejšie však boli jeho obsahové vady (znalkyňa nekontaktovala viceguvernéra pre účel predloženia porovnávacieho materiálu a viceguvernér ani neautorizoval

porovnávací materiál, ktorý sťažovateľka predložila znalkyni). Porovnávací materiál použitý pri znaleckom skúmaní nebol súčasťou znaleckého posudku. Preto bolo potrebné posudok hodnotiť ako nepreskúmateľný. Navyše znalkyňa posudok nepodávala pod sankciou trestného stíhania.

Najvyšší súd v rámci prípravy pojednávania dospel k záveru, že priamym dôkazom vo veci, či viceguvernér predmetné poverenie na výkon dohľadu podpísal, je jeho svedecká výpoveď. Ako svedok bol riadne poučený a mal možnosť výpoveď odoprieť, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, alebo blízkej osobe. Po riadnom poučení vypovedal jednoznačne, nevyhýbavo a potvrdil, že podpis na poverení pre výkon dohľadu, ktoré mu bolo predložené na nahliadnutie, je jeho vlastný. Viceguvernér vypovedal zrozumiteľne, bez zjavnej nervozity a s vedomím následkov nepravdivej svedeckej výpovede.

Ing. F. ako svedok po oboznámení s predmetom výsluchu a po poučení o význame svedeckej výpovede uviedol, že predmetné poverenie osobne priniesol spolu s ďalším svedkom vicegurnérovi na podpis. Videl na vlastné oči, ako viceguvernér poverenie podpísal.

Podľa názoru najvyššieho súdu sa povinnosť mlčanlivosti svedka na okolnosti pravosti jeho podpisu na poverení na výkon dohľadu nevzťahuje, pretože ide o formálnu náležitosť poverenia ako verejnej listiny, ktorá náležitosť materiálne, ale ani formálne nemá povahu informácie, na ktorú sa mlčanlivosť vzťahuje (§ 41 zákona o národnej banke, resp. § 2 ods. 5 zákona o dohľade). Poverenie na vykonanie bankového dohľadu je verejnou listinou, ktorá nebola klasifikovaná ako utajovaná skutočnosť. Išlo o preskúmanie formálnej náležitosti verejnej listiny.

Za situácie, keď priamymi dôkazmi (výpoveďami svedkov) bola potvrdená pravosť podpisu na verejnej listine, vznikla pre najvyšší súd otázka, či kvalita navrhovaných dôkazov zo strany sťažovateľky je aspoň potenciálne spôsobilá zvrátiť dôkaznú situáciu v konaní. Z rozhodovacej činnosti bola najvyššiemu súdu známa skutočnosť, že zisťovanie pravosti podpisu znaleckým skúmaním sa deje vždy s určitou mierou pravdepodobnosti, keďže podpis osoby je ovplyvňovaný jej momentálnym psychickým stavom a v priebehu času sa mení. Sudcom bolo z vlastnej skúsenosti zrejmé, že bankový úradník v banke vyzve držiteľa účtu, aby sa podpísal opätovne, pretože má problém porovnať podpisový vzor.

Podpis osoby nie je nemenným znakom, tak ako odlačok pečiatky. Vzhľadom na dôkaznú situáciu najvyšší súd dospel k záveru, že ide o účelové predlžovanie súdneho konania vzhľadom na to, že sťažovateľka počas jeho priebehu fakticky znemožnila vykonávať národnej banke dohl'ad nad finančným trhom. Správne súdnictvo musí chrániť oprávnené záujmy fyzických a právnických osôb pred zásahmi do ich práv. Nesmie však byť vykonávané tým spôsobom, aby znemožňovalo, paralyzovalo a blokovalo plnenie základných funkcií orgánov verejnej správy v prípade neosvedčených tvrdení. Sťažovateľka neosvedčila dostatočným spôsobom, že došlo k nezákonnému zásahu. Preto najvyšší súd žalobu zamietol.

Najvyšší súd nezamietol návrhy sťažovateľky na doplnenie ňou označených dôkazov z dôvodu zachovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ale ich zamietol z dôvodu jednoznačnej dôkaznej situácie vo veci tvrdeného nezákonného zásahu. Existencia nezákonného zásahu nebola ani po vykonanom dokazovaní osvedčená (nieto preukázaná). Súd teda nemal aký protiprávny stav svojim rozhodnutím odstraňovať. Existencia nezákonného zásahu musí byť aspoň osvedčená, ak nie preukázaná, aby súd mohol rozsudkom tento stav odstrániť. V prípade konania o ochrane pred nezákonným zásahom ide o odstránenie protiprávneho stavu zapríčineného orgánom verejnej správy, v ktorom sa osoba nachádza. Sťažovateľka neosvedčila, že by sa v takom protiprávnom stave nachádzala.

Najvyšší súd odmieta tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorých boli jeho procesný postup a rozsudok svojvoľné a došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru.

Napokon nie je zrejmé, ktoré časti nahraného priebehu pojednávania považuje sťažovateľka za podstatné a sporné. Ak ich za také považovala, mala žiadať o ich zaprotokolovanie na pojednávaní, a nie dodatočne ich vyhľadávať v neautorizovanom zvukovom zázname. Najvyšší súd nezistil zjavné obsahové rozpory medzi protokoláciou do zápisnice a sťažovateľkou predloženým neautorizovaným prepisom zvukového záznamu.

4. Z repliky sťažovateľky z 20. februára 2010 doručenej ústavnému súdu 25. februára 2010 (v rozsahu, v akom bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že sťažovateľka s argumentáciou najvyššieho súdu nesúhlasí.

Podľa sťažovateľky nie je pravdou, že najvyšší súd návrhy sťažovateľky na doplnenie dokazovania nezamietol z dôvodu zachovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ale pre jednoznačnú dôkaznú situáciu. V skutočnosti totiž ako dôvod zamietnutia dôkazných návrhov predseda senátu najvyššieho súdu na ústnom pojednávaní uviedol práve svoju viazanosť rešpektovaním základného práva národnej banky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Následné vysvetlenie iným dôvodom však nemôže zrušiť právnu relevanciu vyjadrenia sudcu na ústnom pojednávaní, lebo práve toto vyjadrenie, a nie neskoršie dôveryhodnejšie odôvodnenie, objasnilo stav mysle sudcu v okamihu rozhodovania. K tomuto stavu mysle patrilo sudcovo presvedčenie, že odmietnutie navrhnutých dôkazov bude legitímne, ak ho spojí s ochranou základného práva národnej banky.

Nie je tiež pravdou podľa sťažovateľky, že viceguvernér vypovedal ako svedok „bez zjavnej nervozity“. Viceguvernér totiž v skutočnosti bol na ústnom pojednávaní očividne nervózny, čo nemuselo byť iba prejavom úcty k autorite najvyššieho orgánu súdnej moci, ale aj dôsledkom obavy z prípadnej trestnej zodpovednosti za krivú výpoveď. Problémy viceguvernéra so zvládnutím nervozity pri otázkach kladených právnym zástupcom sťažovateľky za neho prekonával predseda senátu najvyššieho súdu takým spôsobom, že si nechal otázku zopakovať, potom sa zblížoval s jej obsahom, a až keď sa podstatne zvýšila pravdepodobnosť, že viceguvernér bude spôsobilý na otázku odpovedať, položil predseda senátu túto otázku viceguvernérovi. Toto správanie predsedu senátu najvyššieho súdu nie je zlučiteľné s požiadavkou nestrannosti sudcu.

Sťažovateľke ani na um nezišlo dávať niektorým okolnostiam skutkového stavu tú interpretáciu, s ktorou ich spojil najvyšší súd vo svojom vyjadrení. Na základe predloženia tejto interpretácie ústavnému súdu však sťažovateľka zistila, že najvyšší súd porušil jej základné práva aj inak, ako to pôvodne namietla. Z tohto dôvodu rozširuje svoju argumentáciu o ďalšie porušenie čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd vo vyjadrení zdôraznil precedenčný význam konania o žalobe sťažovateľky, pričom precedenčný význam spojil s otázkou, ako sa má správať súd, aby účastník konania uplatnením svojich práv nemaril uplatnenie právomoci orgánu verejnej moci. Sťažovateľka vyjadruje pochybnosť o súlade naznačeného postoja najvyššieho súdu z hľadiska jeho zlučiteľnosti s rešpektovaním základného práva na nestranný súd, avšak

v súvislosti s vymedzením precedenčného rozsahu sporu pokladá za právne významné upozorniť, že základom precedenčnej orientácie sporu bola pôvodne otázka o právnej relevancii podpisu na verejnej listine v závislosti od totožnosti osoby, ktorá podpis udelila, a nie otázka, na ktorú sa podľa svojho vysvetlenia zameral najvyšší súd. Najvyšší súd si správne uvedomil, že *„Týmto spôsobom možno spochybníť nielen pravosť podpisu viceguvernéra Národnej banky Slovenska, ale aj ministra vnútra, ministra obrany, ministra zahraničných vecí alebo ministra financií v ktoromkoľvek prípade“*. Čím viac ministrov a ministerstiev by mohlo byť dotknutých falšovaním podpisov na verejnej listine, tým závažnejšia je nielen pre najvyšší súd relevantná otázka o vytváraní *„stavu právnej neistoty pri výkone právomoci štátneho orgánu“* uplatňovaním práv účastníkom konania, ale tým závažnejšia je aj pre najvyšší súd irelevantná otázka o pravosti podpisu fyzickej osoby z titulu funkcie udeľujúcej podpis na verejnú listinu. Najvyšší súd svoj jednostranný postoj vysvetlil tak, že *„Vzhľadom na precedensný charakter prípadu najvyšší súd bral do úvahy skutočnosť, že z jeho procesného postupu i meritórneho rozhodnutia možno i v budúcnosti vyvodzovať a dovolávať sa postupu v obdobných prípadoch týkajúcich sa i iných orgánov verejnej správy.“* Toto vyjadrenie najvyššieho súdu už vôbec nevysvetľuje, prečo poskytol ochranu postupom orgánov verejnej správy bez toho, aby sa sústredil na ochranu verejného záujmu, aby verejné listiny vystavil jedine ten subjekt práva, ktorému zákon udelil právomoc predmetnú verejnú listinu podpísať. V okolnostiach prípadu vzniklo podozrenie, že podpis na verejnej listine neudelila osoba oprávnená podpísať verejnú listinu, ale neznáma tretia osoba. Indíciou o tejto možnosti ako faktu boli dva druhy podpisov viceguvernéra ako oprávnenej osoby, a to skrátенý málo čitateľný podpis a neskrátенý čitateľný podpis. Národná banka existenciu na prvý pohľad podstatne rozdielnych podpisov viceguvernéra vysvetlila vo vyjadrení predloženom najvyššiemu súdu tak, že sa viceguvernér pri podpisovaní kľúčových dokumentov určených pre sťažovateľku cielene rozhodol namiesto svojho skrátенého podpisu používať svoj čitateľný neskrátенý podpis, a to vzhľadom na skutočnosť, že pri výkone dohľadu nad sťažovateľkou nastali komplikácie z jej strany. Sťažovateľka v tejto súvislosti v konaní pred najvyšším súdom uviedla, že svoju námietku, ktorú národná banka považovala za komplikácie z jej strany, uplatnila o dva mesiace a dva dni neskôr ako viceguvernér podpísal poverenie čitateľným neskrátенým podpisom celým menom a priezviskom. Preto pre použitie tohto podpisu neboli v danom

čase racionálne dôvody. Sťažovateľka na neautentickosť podpisu viceguvernéra upozornila oveľa neskôr, ako sa viceguvernér podpísal atypickým spôsobom. Najvyšší súd túto okolnosť vôbec nevzal do úvahy, pričom vo svojom vyjadrení postavil udalosť na hlavu, keď uviedol, že z rozhodovacej činnosti je mu známa skutočnosť, že zisťovanie pravosti podpisu znaleckým skúmaním sa deje vždy s určitou mierou pravdepodobnosti, keďže podpis je ovplyvňovaný momentálnym psychickým stavom a nemožno ho považovať za nemenný znak tak ako odtlačok pečiatky. Všeobecné poznatky známe z rozhodovacej činnosti nemôže súd nadradit' nad konkrétne zistenia vo veci, o ktorej rozhoduje. Ak tak urobí a výsledkom uplatneného postupu je nepriznanie právneho účinku dôkazu predloženému účastníkom konania, nespráva sa ako nestranný súd a koná v nesúlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 ústavy, ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd priznal právnu relevanciu skutočnosti známej z rozhodovacej činnosti a rozdiely v type podpisov vysvetlil na jej základe, hoci sťažovateľka preukázala, že národnou bankou poskytnuté odôvodnenie pre očividný rozdiel v podpisoch nemôže byť pravdivé.

5. Ústavný súd doručil sťažnosť sťažovateľky, uznesenie o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a ďalšie písomné podania sťažovateľky a najvyššieho súdu aj národnej banke s tým, aby sa aj ona mohla vyjadriť vo veci samej, keďže rozhodnutím ústavného súdu môže byť dotknutá vo svojich právach. Postupoval tak preto, lebo súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nielen právo každého domáhať sa svojho práva na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky, ale aj právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach. Z toho vyplýva, že každý má právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje aj o jeho právach a povinnostiach, lebo ináč v ňom nemôže chrániť svoje práva a právom chránené záujmy. Inak povedané, domáhať sa jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú ochranu možno len v medziach príslušných zákonov, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách vrátane dohovoru prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah základných práv a slobôd (I. ÚS 5/02). Z uvedeného vyplýva, že hoci národná banka nie je podľa zákona o ústavnom súde účastníkom konania podľa čl. 127 ústavy

a nemôže byť ani v postavení vedľajšieho účastníka, prednostným aplikovaním čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom podľa čl. 154c ods. 1 ústavy je potrebné zabezpečiť, aby jej základné právo nebolo porušené. Inak mohlo dôjsť k zrušeniu rozsudku najvyššieho súdu (tak ako to požadovala sťažovateľka), a tým k obnoveniu právoplatne skončeného konania na najvyššom súde bez toho, aby o tom národná banka vôbec vedela, resp. sa k tomu mohla vyjadriť.

Z vyjadrenia národnej banky z 9. apríla 2010 doručeného ústavnému súdu 16. apríla 2010 (v rozsahu, v akom bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie) vyplýva, že so sťažnosťou nesúhlasí. Vzhľadom na to, že sťažovateľka s mimoriadnou razanciou zverejnila záležitosť s údajným falšovaním podpisov viceguvernéra, celá záležitosť stratila význam služobného tajomstva, resp. význam služobnej veci podliehajúcej povinnosti mlčanlivosti a stala sa takpovediac predmetom verejného tajomstva. Práve v dôsledku postupu sťažovateľky už nebolo možné na ňou zverejnenú záležitosť naďalej adekvátne aplikovať ustanovenie § 41 zákona o národnej banke, resp. ustanovenie § 2 ods. 5 zákona o dohľade. Okrem toho ani národná banka, ale ani sťažovateľka na pojednávaní najvyššieho súdu 18. júna 2009 neuplatnili žiadnu námietku prekážky povinnosti mlčanlivosti v súvislosti s vykonaním dokazovania výsluchom viceguvernéra a Ing. F. ako svedkov.

V prípade, že sa ústavný súd rozhodne vykonávať dokazovanie výsluchom svedkov Š. a H., potom by bolo vhodné, aby vypočul ako svedkyňu aj zamestnankyňu národnej banky P., ktorá tiež bola prítomná na pojednávaní konanom 18. júna 2009.

Najvyšší súd návrhy sťažovateľky na doplnenie dokazovania zamietol preto, lebo podľa jeho názoru by toto nemohlo viesť k podstatnej zmene, či dokonca zvráteniu dôkaznej situácie zistenej vykonanými dôkazmi a navrhované doplnenie dokazovania by viedlo iba k neefektívnemu predlžovaniu súdneho konania.

6. Z repliky sťažovateľky na vyjadrenie národnej banky z 22. apríla 2010 doručenej ústavnému súdu 29. apríla 2010 (v rozsahu, v akom bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie) predovšetkým vyplýva, že podľa názoru sťažovateľky nemožno národnú banku považovať za účastníčku konania, ale ani za vedľajšiu účastníčku, keďže znenie príslušných ustanovení zákona o ústavnom súde ani jedno, ale ani druhé neumožňuje. Zákon o ústavnom súde neumožnil dotvoriť účastníkov konania o sťažnosti „primeraným použitím“ Občianskeho

súdneho poriadku alebo Trestného poriadku tak, aby sa ďalší subjekt stal vedľajším účastníkom tohto typu konania. Sťažovateľka dôrazne odmieta taký postup ústavného súdu, ktorým by v nesúlade s čl. 152 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd postupom podľa § 31a zákona o ústavnom súde „primerane uplatnil“ § 93 Občianskeho súdneho poriadku v prospech vstupu národnej banky do konania v postavení vedľajšej účastníčky. Preto vyjadrenie národnej banky možno kvalifikovať ako úkon uplatnenia slobody prejavu, názor na konanie, ktorý však v súlade s platným právnym poriadkom nie je spôsobilý vyvolať právny účinok pre konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Sťažovateľka ku skutkovým tvrdeniam národnej banky poznamenáva, že nemá dôvod odpovedať na jednotlivé tvrdenia rovnako nedôstojne, ako to neraz urobila národná banka vo svojich vyjadreniach. Namiesto toho pripomína, že k sťažnosti pripojila dôkazy a že ústavný súd má možnosť oboznámiť sa so skutkovým stavom priamo nahliadnutím do spisu najvyššieho súdu.

7. Ústavný súd nariadil vo veci pojednávanie na 9. júl 2010. Po otvorení tohto pojednávania právny zástupca sťažovateľky vzniesol námietku predpojatosti proti členovi senátu Sergejovi Kohutovi, avšak príslušný–III. senát ústavného súdu uznesením č. k. III. ÚS 314/2010-7 rozhodol, že sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Sergej Kohut nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 379/09, teda v predmetnej veci.

8. Ústavný súd vec prerokoval na ústnom pojednávaní 19. októbra 2010. Tak sťažovateľka, ako aj najvyšší súd a národná banka zotrvali na svojich už uvedených stanoviskách.

II.

9. Z rozsudku najvyššieho súdu č. k. 3 Sžz 1/2008-160 z 18. júna 2009 vyplýva, že ním bola zamietnutá žaloba sťažovateľky proti národnej banke o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, pričom sa sťažovateľke náhrada trov konania nepriznala. Pravosť podpisu viceguvernéra na poverení č. j. ODO 3548/2008 zo 14. marca 2008 sťažovateľka spochybnila na základe záverov znalkyne z odboru kriminalistiky, expertízy

ručného písma PhDr. V. M., Česká republika (ďalej len „znalkyňa“), u ktorej si objednala znaleckú expertízu na zistenie pravosti podpisu viceguvernéra na poverení porovnaním s jeho podpismi na iných písomnostiach, ktoré sťažovateľka dostala v rámci písomného styku. Najvyšší súd vykonal podľa § 129 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku dôkaz listinou–uvedeným znaleckým posudkom–a zistil, že podľa záveru z tejto listiny sporné podpisy na písomnostiach označených č. 1 až 5/717 nie sú pravé spontánne podpisy viceguvernéra, to znamená také, ktoré bežne používa. Najvyšší súd vykonal podľa § 126 Občianskeho súdneho poriadku dokazovanie výsluchom viceguvernéra ako svedka, ktorý bol poučený o význame svedeckej výpovede, o svojich právach a povinnostiach a o trestných následkoch krivej výpovede. Viceguvernérovi bol predložený originál poverenia zo 14. marca 2008, na ktorom sa nachádzajú i originálne podpisy p. Š. a p. F. o jeho prevzatí za sťažovateľku. Viceguvernér uviedol, že „*toto je dokument, ktorý som podpísal, toto je môj vlastnoručný podpis*“. Svedok Ing. F. (pracovník národnej banky) uviedol, že poverenie osobne priniesol spoločne s JUDr. P. K. viceguvernérovi na podpis. Svedok videl, ako viceguvernér podpísal poverenie. Po vykonaní týchto dôkazov pristúpil senát k vyhodnoteniu dokazovania. Na jednej strane existuje poverenie národnej banky zo 14. marca 2008, ktoré je verejnou listinou v zmysle § 134 Občianskeho súdneho poriadku (čo potvrdzuje aj sťažovateľka na strane 4 žaloby). Podľa § 134 Občianskeho súdneho poriadku listiny vydané súdmi Slovenskej republiky alebo inými štátnymi orgánmi v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitnými predpismi vyhlásené za verejné, potvrdzujú, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, a ak nie je dokázaný opak i pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje. Už zo samotnej povahy predmetného poverenia ako verejnej listiny vyplýva, že potvrdzuje, že ide o nariadenie národnej banky. Najvyšší súd tvrdený zásah vyhodnotil tak, že sťažovateľka nespochybňovala pravdivosť obsahu, ale pravosť verejnej listiny, pretože označila za vadnú jednu z podstatných formálnych náležitostí poverenia (podpis oprávneného vedúceho zamestnanca útvaru dohľadu nad finančným trhom, ktorý v mene národnej banky udelil toto poverenie) vyžadovaných v ustanovení § 6 zákona o dohľade. Pravosť verejnej listiny je kumulatívne tvorená jej podstatnými zákonnými náležitosťami ustanovenými verejnoprávnymi predpismi. Napriek tomu, že dikcia ustanovenia § 134 Občianskeho súdneho poriadku nie je jednoznačná v tom, či je možné v občianskom súdnom konaní

dokazovať i pravosť verejnej listiny a v rámci nej i pravosť podpisu oprávnenej osoby (dikcia ustanovenia smeruje iba k dokazovaniu pravdivosti), najvyšší súd v zmysle čl. 152 ods. 4 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy dospel k názoru, že i pravosť verejnej listiny môže byť predmetom dokazovania. Preto, pokiaľ nie je dokázaný opak, vychádza sa z toho, že podpis na verejnej listine urobila oprávnená osoba, ktorej meno je pri podpise uvedené. V danom prípade je na poverení pri podpise označený viceguvernér, preto už zo samotnej povahy verejnej listiny, z jej pravosti vyplýva, že ide o vlastný podpis oprávnenej osoby. Tieto účinky verejnej listiny možno prirovnať k právnym účinkom legalizácie podľa § 58 Notárskeho poriadku. Najvyšší súd preto považuje osvedčovanie pravosti podpisu na poverení ako verejnej listine za nadbytočné. Sťažovateľkou predložený znalecký posudok nebol vypracovaný znalcom ustanoveným v súdnom konaní v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, preto ho hodnotil iba ako listinný dôkaz (stanovisko) predložený jedným z účastníkov konania. Nespornou skutočnosťou bolo, že znalkyňa nie je zapísaná v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o obsah posudku, vyplýva z neho, že znalkyňa bola objednávkou z 2. júna 2008 poverená vypracovaním posudku. Posudok bol vyhotovený 9. júna 2008 a doručený sťažovateľke 16. júna 2008. Podľa výpovede viceguvernéra ho znalkyňa nekontaktovala z dôvodu predloženia porovnávacieho materiálu. Ďalej bolo zistené, že posudok neobsahuje porovnávací materiál a prílohy na preskúmanie znaleckého posudku v zmysle § 17 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch“). Preto posudok, vzhľadom na spôsob, akým sa znalkyňa dopracovala k záveru, bolo treba hodnotiť ako nepreskúmateľný. Celková skladba znaleckého posudku musí umožniť preskúmanie jeho obsahu a overenie odôvodnenosti postupov (§ 17 ods. 6 zákona o znalcoch). Treba preto konštatovať, že posudok nevyvrátil účinky pravosti podpisu viceguvernéra na poverení. Vzhľadom na závažnosť tvrdených záverov znaleckého posudku senát rozhodol, že vykoná dôkaz výsluchom osoby, ktorej svedčí domnienka pravosti podpisu, teda výsluchom viceguvernéra. Viceguvernér ako svedok potvrdil pravosť podpisu na poverení s tým, že ide o jeho vlastný podpis. Túto skutočnosť potvrdil aj svedok Ing. F. (pracovník národnej banky), ktorý bol osobne prítomný pri podpise poverenia. Svedkovia boli riadne poučení o význame svedeckej výpovede a o trestných následkoch krivej výpovede. Za tejto dôkaznej

situácie, keď pravosť verejnej listiny bola potvrdená i svedeckou výpoveďou osoby, ktorá ako oprávnená verejnú listinu podpísala, a svedeckou výpoveďou ďalšej osoby, najvyšší súd upustil od ďalšieho dokazovania v konaní. Zamietol návrhy sťažovateľky na doplnenie dokazovania ustanovením súdneho znalca pre účely preskúmania pravosti podpisu viceguvernéra a vyžiadanim podpisových vzorov viceguvernéra evidovaných v národnej banke, pretože sťažovateľka neuviedla žiadne relevantné tvrdenia, z ktorých by vyplývalo, že pre identifikované subjektívne alebo objektívne prekážky (napr. zahraničná pracovná cesta) viceguvernér predmetné poverenie nepodpísal. Z rozhodovacej činnosti je najvyššiemu súdu známe, že zisťovanie pravosti podpisu znaleckým skúmaním ručného písma sa vždy uskutočňuje s určitou mierou pravdepodobnosti. Bolo treba prihliadnuť aj na skutočnosť, že vykonávanie dokazovania v správnom súdnictve je obmedzené na dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, keďže správne súdnictvo je založené na prieskume zákonnosti identifikovaného skutkového a právneho stavu. V konaní nebolo preukázané, že by poverenie národnej banky (ktoré nie je rozhodnutím) bolo nezákonné, a preto žalobu sťažovateľky zamietol.

10. Zo zápisnice o pojednávaní najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžz 1/2008 z 18. júna 2009 vyplývajú tieto relevantné skutočnosti:

Predseda senátu oboznámil originál znaleckého posudku znalkyne z 9. júna 2008, pričom okrem iného konštatoval, že v posudku nie sú zažurnalizované originálne listiny porovnávacieho materiálu, ktoré boli použité pri znaleckom skúmaní.

Ako svedok bol vypočutý viceguvernér, ktorý po overení totožnosti, oboznámení s predmetom výsluchu a poučení podľa § 126 Občianskeho súdneho poriadku na otázku predsedu senátu uviedol, že znalkyňa ho nekontaktovala pre účel predloženia porovnávacieho materiálu k vyhotoveniu znaleckého posudku. Po nahliadnutí do originálu poverenia zo 14. marca 2008 uviedol: „*Toto je dokument, ktorý som podpísal, toto je môj vlastnoručný podpis.*“ Potom predseda senátu umožnil právnenému zástupcovi sťažovateľky klásť viceguvernérovi otázky. Na otázku právneho zástupcu sťažovateľky, podľa čoho spoznal uvedený podpis ako svoj vlastný, viceguvernér uviedol: „*Poznám si ho, pretože si svoj podpis pamätám a pamätám si aj okolnosti.*“

Bol vypočutý svedok Ing. F., ktorý po overení totožnosti, oboznámení s predmetom výsluchu a poučení podľa § 126 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku uviedol, že predmetné poverenie osobne priniesol spolu s JUDr. P. K. viceguvernérovi na podpis. Videl na vlastné oči, ako viceguvernér poverenie podpísal. Predseda senátu predložil svedkovi na nahliadnutie originál poverenia, na čo svedok uviedol: „*Je to on.*“ Na otázku právneho zástupcu sťažovateľky, či je vo vzťahu pracovnoprávnej podriadenosti k viceguvernérovi, uviedol, že je vedúcim oddelenia, jeho nadriadeným je riaditeľ odboru a nadriadeným riaditeľa odboru je viceguvernér. Po ďalších otázkach právneho zástupcu sťažovateľky (ktoré svedok zodpovedal) a jednej otázke povereného pracovníka národnej banky (na ktorú svedok nedostal možnosť odpovedať) predseda senátu výsluch svedka prerušil a po porade senátu bolo rozhodnuté, že sa jeho výsluch ukončil. Senát súčasne tiež rozhodol o upustení od výsluchu ďalšieho svedka JUDr. P. K.

V ďalšom právny zástupca sťažovateľky navrhol, aby najvyšší súd ustanovil súdneho znalca na účely preskúmania pravosti podpisu viceguvernéra na poverení zo 14. marca 2008 a vyžiadal z národnej banky evidované podpisové vzory viceguvernéra. Navrhol tiež predvolať znalkyňu a vypočuť ju.

Na to bolo pojednávanie prerušené z dôvodu porady senátu a po porade bolo vyhlásené uznesenie, ktorým sa návrhy na doplnenie dokazovania zamietli.

Na výzvu predsedu senátu právny zástupca sťažovateľky v rámci záverečného prednesu uviedol: „*Ďakujem za spravodlivý proces.*“

Po vyhlásení rozsudku, podľa ktorého bol návrh zamietnutý, predseda senátu rozsudok odôvodnil a dal poučenie, že odvolanie proti nemu nie je prípustné.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

K námietke nezákonne získaných dôkazov

Sťažovateľka zdôrazňuje, že najvyšší súd vypočutím viceguvernéra a Ing. F. ako svedkov bez toho, aby boli predtým zbavení zákonom uloženou povinnosťou mlčanlivosti, použil v konaní také dôkazy, ktoré neboli zadované zákonom ustanoveným postupom.

Podľa najvyššieho súdu povinnosť mlčanlivosti svedka sa na okolnosti pravosti podpisu na poverení na výkon dohľadu nevzťahuje, pretože ide o formálnu náležitosť poverenia ako verejnej listiny, ktorá nemá povahu informácie, na ktorú sa mlčanlivosť vzťahuje.

Národná banka je toho názoru, že zverejnením informácií o veci zo strany sťažovateľky sa stala povinnosť mlčanlivosti svedkov neaktuálnou.

Podľa § 41 prvej, druhej a tretej vety zákona o národnej banke členovia bankovej rady a ostatní zamestnanci národnej banky a prizvané osoby sú povinní zachovávať mlčanlivosť v služobných veciach. Táto povinnosť trvá aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu. Z dôvodov verejného záujmu môže zbaviť tejto povinnosti členov bankovej rady banková rada a ostatných zamestnancov národnej banky a prizvané osoby guvernér.

Podľa § 2 ods. 5 prvej vety zákona o dohľade členovia bankovej rady národnej banky, osoby poverené výkonom dohľadu a ďalší zamestnanci národnej banky sú povinní zachovávať mlčanlivosť o informáciách získaných pri dohľade nad dohliadanými subjektmi vrátane protokolov o vykonanom dohľade a spisov o konaniach pred národnou bankou; na

túto povinnosť mlčanlivosti a zbavenie povinnosti mlčanlivosti sa vzťahujú ustanovenia osobitného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 124 Občianskeho súdneho poriadku dokazovanie treba vykonávať tak, aby sa zachovala povinnosť mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach chránených podľa osobitných zákonov a iná zákonom ustanovená alebo štátom uznaná povinnosť mlčanlivosti. V týchto prípadoch možno vykonávať výsluch len vtedy, ak vyslúchaného oslobodil od povinnosti mlčanlivosti príslušný orgán alebo ten, v ktorého záujme má túto povinnosť. To platí primerane i tam, kde sa vykonáva dôkaz inak ako výsluchom.

Podľa § 126 ods. 1 tretej a štvrtej vety Občianskeho súdneho poriadku výpoveď môže odoprieť len vtedy, keby ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám; o dôvodnosti odopretia výpovede rozhoduje súd. Výpoveď môže odoprieť aj vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou ústne alebo písomne pod podmienkou zachovať mlčanlivosť.

Podľa § 126 ods. 2 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku ďalej treba poučiť svedka o význame svedeckej výpovede, o jeho právach a povinnostiach a o trestných následkoch krivej výpovede.

Ústavný súd považuje za potrebné najprv po skutkovej stránke konštatovať, že viceguvernér a Ing. F. boli vypočutí ako svedkovia potom, ako boli poučení podľa § 126 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti vypovedať pravdu a nič nezamlčovať, ako aj o práve odoprieť výpoveď za podmienok ustanovených zákonom. Neboli poučení podľa § 124 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti nevypovedať v prípade, ak sa na nich vzťahuje zákonom uložená povinnosť mlčanlivosti. Ani vypočutí svedkovia, ale ani účastníci konania nenamietali, že by v danom prípade boli svedkovia viazaní povinnosťou mlčanlivosti uloženou im zákonom.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj vykonávanie dôkazov

s cieľom ustálenia skutkových okolností súdnej veci, ktoré sú pre jej právne posúdenie podstatné a sú medzi účastníkmi konania sporné.

Z ustanovenia § 126 ods. 1 tretej a štvrtej vety Občianskeho súdneho poriadku vyplýva právo svedka odoprieť svedeckú výpoveď za splnenia stanovených podmienok. V konečnom dôsledku je vecou slobodného rozhodnutia svedka, či právo odoprieť vypovedať využije, alebo aj napriek tomu bude vypovedať.

Naproti tomu z ustanovenia § 124 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva povinnosť svedka nevypovedať (odoprieť svedeckú výpoveď), ale zároveň aj zákaz pre súd, aby takéhoto svedka vypočul. V tomto prípade teda svedok nemá možnosť rozhodnúť sa, či bude, alebo nebude vypovedať. Konečnú zodpovednosť za zachovanie povinnosti mlčanlivosti nesie súd, a to aj v prípade, ak účastníci konania, ale ani svedkovia sa povinnej mlčanlivosti nedovolávajú.

Proces vykonávania dokazovania ako súčasť základného práva na súdnu ochranu je ustanoveniami § 124 a § 126 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku do určitej miery limitovaný, lebo tieto ustanovenia bránia súdu v možnosti vykonať niektoré svedecké výsluchy ako dôkazy, aj keby mohli byť pre správne rozhodnutie vo veci podstatné. Toto obmedzenie vykonávania niektorých dôkazov je dané vo verejnom záujme, ktorý sa ocitá v kolízii so základným právom na súdnu ochranu. Obe hodnoty musia byť rešpektované, avšak v zásade má prednosť základné právo na súdnu ochranu, čo znamená, že rozsah povinnej mlčanlivosti treba vykladať skôr reštriktívne.

Aplikujúc už uvedené právne závery na daný prípad možno uviesť, že najvyšší súd v rozpore s ustanovením § 126 ods. 2 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku nepoučil svedkov o ich povinnosti nevypovedať podľa § 124 Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľka však toto pochybenie najvyššieho súdu nevytýka, namieta totiž iba samotnú skutočnosť, že sa výsluchy vykonali bez toho, aby boli svedkovia zbavení povinnosti mlčanlivosti.

Podľa § 41 zákona o národnej banke sú členovia bankovej rady a ostatní zamestnanci národnej banky a prizvané osoby povinní zachovávať mlčanlivosť v služobných veciach.

Podobne podľa § 2 ods. 5 zákona o dohľade sú členovia bankovej rady, osoby poverené výkonom dohľadu a ďalší zamestnanci národnej banky povinní zachovávať mlčanlivosť o informáciách získaných pri dohľade nad dohliadanými subjektmi, vrátane protokolov a spisov, pričom na túto povinnosť mlčanlivosti a zbavenie povinnosti mlčanlivosti sa vzťahujú ustanovenia osobitného zákona, teda zákon o národnej banke.

Zákon o dohľade je v skúmanej otázke v pomere špeciality voči zákonu o národnej banke ako generálnej úprave. Znamená to, že povinnosťou mlčanlivosti v služobných veciach (§ 41 zákona o národnej banke) treba pri vykonávaní dohľadu rozumieť povinnosť mlčanlivosti o informáciách získaných pri dohľade vrátane protokolov a spisov (§ 2 ods. 5 zákona o dohľade).

Je nepochybné, že osoba vykonávajúca v mene národnej banky dohľad podľa zákona o dohľade môže získavať informácie v rámci dohľadu len potom, ako už bol príkaz na vykonanie dohľadu vydaný a dohľad sa začal uskutočňovať. Okolnosti týkajúce sa podpísania príkazu predchádzajú výkonu dohľadu, a preto nemôžu byť predmetom povinnej mlčanlivosti.

Možno urobiť záver, že najvyšší súd svedeckými výsluchmi viceguvernéra a Ing. F. neporušil ustanovenie § 124 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanoveniami § 41 zákona o národnej banke a § 2 ods. 5 zákona o dohľade. Námietka sťažovateľky je preto nedôvodná.

K námietke nevykonania navrhnutých dôkazov

Sťažovateľka žiadala, aby najvyšší súd doplnil dokazovanie výsluchom znalkyne z Českej republiky, zadovážením podpisových vzorov viceguvernéra a ustanovením písmostnalca na skúmanie pravosti sporného podpisu viceguvernéra. Najvyšší súd všetky tieto dôkazné návrhy zamietol, a to podľa ústneho zdôvodnenia predsedu senátu kvôli zachovaniu práva na konanie bez zbytočných prietahov a podľa písomného zdôvodnenia uvedeného v rozsudku z 18. júna 2009 preto, lebo sťažovateľka neuviedla žiadne relevantné tvrdenia, z ktorých by vyplývalo, že pre identifikované subjektívne alebo objektívne prekážky (napr. zahraničnú pracovnú cestu) viceguvernér predmetné poverenie nepodpísal,

ako aj preto, že súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že zisťovanie pravosti podpisu znaleckým skúmaním ručného písma sa vždy uskutočňuje s určitou mierou pravdepodobnosti. Najvyšší súd týmto znemožnil právo sťažovateľky navrhnúť takú sumu dôkazov, ktorá stačí na preukázanie právne relevantnej skutočnosti, ktorú tvrdí, keďže navrhnuté dôkazy odmietol vykonať. Hoci súd má zákonom priznané právo úvahy o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, resp. ako vykonané dôkazy vyhodnotí, neznamená to, že má právo svojvôle pri výbere dôkazov a ich hodnotení. Aj tu totiž vzhľadom na čl. 152 ods. 4 ústavy musí nastoliť spravodlivú rovnováhu pri znášaní dôkazného bremena oboma spor vedúci účastníkmi. Dôkazné bremeno znášala sťažovateľka, ktorá aj navrhla dôkazy na preukázanie svojej argumentácie. Národnej banke stačilo vyčkávať, či sťažovateľka dôkazné bremeno unesie. Najvyšší súd vykonal dôkazy navrhnuté národnou bankou a následne sťažovateľke neumožnil preukázať prípadnú nepravdivosť vyjadrení svedkov.

Podľa najvyššieho súdu za situácie, keď priamymi dôkazmi (výpoveďami svedkov) bola potvrdená pravosť podpisu na verejnej listine, vznikla otázka, či kvalita navrhovaných dôkazov zo strany sťažovateľky je aspoň potenciálne spôsobilá zvrátiť dôkaznú situáciu. Z rozhodovacej činnosti bola najvyššiemu súdu známa skutočnosť, že zisťovanie pravosti podpisu znaleckým skúmaním sa deje vždy s určitou mierou pravdepodobnosti, keďže podpis osoby je ovplyvňovaný jej momentálnym psychickým stavom, ktorý sa mení. Najvyšší súd dospel k záveru, že ide o účelové predlžovanie súdneho konania vzhľadom na to, že sťažovateľka počas jeho priebehu fakticky znemožnila národnej banke vykonávanie dohľadu.

Národná banka vyjadrila v podstate rovnaký názor ako najvyšší súd.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd považuje zdôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu v danom smere za dostatočné a presvedčivé. V žiadnom prípade ho nevníma ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Najvyšší súd pri hodnotení vykonaných dôkazov oprávnene zdôrazňuje, že znalecký posudok z Českej republiky ako listinný dôkaz nebol dostatočne presvedčivý z dôvodov, ktoré podrobne analyzoval. Za situácie, keď samotný viceguvernér (pravosť podpisu ktorého sťažovateľka spochybňovala) vyvrátil tvrdenie sťažovateľky (podobne ako Ing. F., ktorý bol pri podpise osobne prítomný), pričom sťažovateľka netvrdila a nepreukazovala žiadne objektívne skutočnosti znemožňujúce viceguvernérovi listinu podpísať, najvyšší súd nevidel dôvod vykonávať ďalšie písomznalecké dokazovanie pravosti podpisu viceguvernéra, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že písomznalecké skúmanie ručného písma vedie spravidla k záverom pohybujúcim sa v medziach väčšej či menšej pravdepodobnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažuje za potrebné do záverov najvyššieho súdu z ústavnoprávneho hľadiska zasahovať. Najvyšší súd totiž neprekročil medze uváženia, ktoré mal k dispozícii pri rozhodovaní o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

K námietkam ústneho zdôvodnenia nevykonania navrhnutých dôkazov a rozdielu medzi ústnym a písomným zdôvodnením nevykonania navrhnutých dôkazov

Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd odmietol vykonať ňou navrhnuté dôkazy uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom 18. júna 2009, ktoré predseda senátu ústne odôvodnil s poukazom na súdne konanie bez zbytočných prieťahov. Naproti tomu podľa

písomného odôvodnenia uvedeného v rozsudku z 18. júna 2009 dôvodom na nevykonanie navrhnutých dôkazov boli iné skutočnosti. Podľa názoru sťažovateľky porušením jej práv je jednak obsah ústneho odôvodnenia, ako aj svojvoľná zmena týchto dôvodov v písomnom vyhotovení rozsudku. Na dôkaz toho, ako znelo ústne odôvodnenie, žiada, aby ústavný súd vypočul svedkov Š. a H., ktorí mali byť na pojednávaní osobne prítomní.

Podľa najvyššieho súdu návrhy sťažovateľky na doplnenie dokazovania neboli zamietnuté z dôvodu zachovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ale pre jednoznačnosť dôkaznej situácie týkajúcej sa tvrdeného nezákonného zásahu.

Národná banka uvádza, že dôvodom zamietnutia dôkazných návrhov boli tie skutočnosti, ktoré sú uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku. Navrhuje v tejto súvislosti výsluch svedkyne P.

Ústavný súd poukazuje predovšetkým na právnu úpravu problematiky záväznosti uznesení vydaných všeobecnými súdmi v občianskom súdnom konaní.

Podľa § 170 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, súd je viazaný uznesením, len čo ho vyhlásil, ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhotovené.

Podľa § 170 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, nie je však súd viazaný.

Uznesenie o zamietnutí návrhov sťažovateľky na doplnenie dokazovania, ktoré bolo najvyšším súdom vyhlásené na pojednávaní 18. júna 2009, treba považovať za uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania. Vzhľadom na to nešlo o uznesenie, ktorým by bol najvyšší súd viazaný. Inými slovami, aj napriek vyhlásenému uzneseniu bol najvyšší súd oprávnený svoj postoj zmeniť a navrhnuté dôkazy (resp. niektoré z nich) predsa vykonať. Argumentom a maiori ad minus možno vyvodiť, že ak všeobecný súd nie je viazaný výrokom uznesenia upravujúceho vedenie konania, potom ešte menej môže byť viazaný jeho ústnym odôvodnením.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na existujúcu právnu úpravu záväznosti uznesení upravujúcich vedenie konania v Občianskom súdnom poriadku spravidla nemá otázka kvality odôvodnenia takýchto uznesení a rovnako ani otázka záväznosti ich ústneho odôvodnenia ústavnoprávnu intenzitu, a to aj napriek tomu, že rozdielne ústne a písomné odôvodnenie takýchto uznesení je nežiaduce.

Obe námietky sú v zmysle už uvedeného nedôvodné. Výsluch svedkov Š. a H., ale aj svedkyne P. na potvrdenie znenia ústneho odôvodnenia uznesenia z 18. júna 2009 by bol preto nadbytočný.

Sťažovateľka v replike na vyjadrenie najvyššieho súdu uplatnila aj novú námietku porušenia označených práv vychádzajúcu z úvah podpredsedníčky najvyššieho súdu uvedených v jej vyjadrení z 27. januára 2010, podľa ktorých žaloba sťažovateľky mala mať precedenčný význam v súvislosti s otázkou, ako sa má správať súd, aby účastník konania uplatnením svojich práv nemaril uplatnenie právomoci orgánu verejnej moci. Sťažovateľka v tejto súvislosti vyjadruje pochybnosť o správnosti naznačeného postoja najvyššieho súdu z hľadiska jeho zlučiteľnosti s rešpektovaním základného práva na nestranný súd.

Ústavný súd nepovažuje za potrebné meritórne sa zaoberať touto námietkou. Okrem skutočnosti, že predmet konania bol záväzne vymedzený uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 379/09-21 z 12. novembra 2009, ako podstatné sa javí, že predmetom skúmania ústavného súdu je postup a rozsudok senátu najvyššieho súdu, a nie argumenty uplatňované podpredsedníčkou najvyššieho súdu v jej vyjadrení podanom v mene najvyššieho súdu ako účastníka konania vedeného ústavným súdom.

Napokon treba uviesť, že v konaní pred ústavným súdom navrhla sťažovateľka vykonať aj dokazovanie prehraním zvukových záznamov z pojednávaní najvyššieho súdu konaných 22. februára 2009 a 18. júna 2009. Tieto zvukové záznamy si dala sťažovateľka počas pojednávaní vyhotoviť sama. Ústavnému súdu predložila aj prepisy týchto zvukových záznamov.

Ústavný súd nevykonal dokazovanie prehraním zvukových záznamov.

V súvislosti so zvukovým záznamom z pojednávania konaného 22. februára 2009 treba uviesť, že všetky sťažovateľkou namietané porušenia jej práv sa mali podľa obsahu sťažnosti udiť na druhom pojednávaní, teda 18. júna 2009. Preto bolo treba navrhnutý dôkaz považovať za irelevantný.

Pokiaľ ide o zvukový záznam z pojednávania konaného 18. júna 2009, mali sa ním preukazovať tie tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorých predseda senátu najvyššieho súdu nedal do zápisnice o pojednávaní všetko, čo podľa názoru sťažovateľky tam malo byť, resp. tvrdenia sťažovateľky o spôsobe vedenia výsluchu svedkov zo strany predsedu senátu najvyššieho súdu. Obe uvedené námietky sťažovateľky boli ústavným súdom odmietnuté ako neprípustné v rámci predbežného prerokovania sťažnosti uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 379/09-21 z 12. novembra 2009. Preto ani nebolo potrebné vykonávať akékoľvek dokazovanie v súvislosti s týmito námietkami.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2010